

Klenovské noviny

d v o j m e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

XII. ročník

číslo 4 / september 2015

klenovskenoviny@klenovec.sk

www.klenovec.sk

Spomienková slávnosť k 71. výročiu SNP

Vážení spoluobčania,

28. augusta sme si položením vencov a pietnou spomienkou pripomenuli významnú kapitolu v histórii nášho národa, ale aj našej obce – Slovenské národné povstanie (SNP). Tento rok sme si pripomínali už 71. výročie SNP a spojili sme ho s pripomenutím si 675. výročia prvej písomnej zmienky o obci Klenovec a s rozlúčkou s letom. Iste mi dáte za pravdu, že my, súčasníci, žijeme veľmi rýchly život. Dni, týždne, mesiace ubiehajú veľmi rýchlo, a tak aj my žijeme rýchlo, rozprávame rýchlo, strácame chuť navzájom sa počúvať a stretávať sa. Je preto dobré, keď sme ochotní z času na čas spomaliť svoj krok a pobudnúť v spoločnosti blízkych ľudí, krásnych myšlienok a príjemných melódií. Takouto príležitosťou bol v našej obci 28. august 2015.

„História je učiteľkou života“ - túto myšlienku vyslovil Marcus Tullius Cicero. Ak to zoberieme doslovne, tak všetci mŕtvi v SNP si nezaslúžili takú krutú učiteľku! Tento pietny akt je už tradíciou, ktorá sa vždy v mesiaci august koná v obecnom parku pri pamätníku, kde si spoločne pripomíname tých, čo pred rokmi slobodu nám priniesli. Spomíname si na nich s vďakou a pietou.

Nikto sa hrdinom nenarodí. Tisíce ľudí odchádzajú z tohto sveta bez toho, aby čo len tušili o svojom hrdinstve. Možno si myslia, že žili nenápadný, obyčajný život. Niekedy je hrdinstvom zostať sám sebou, niekedy konať pre blaho ľudstva a niekedy zostať so svojim národom. Každá doba si však vytvára svojich hrdinov. Nie papierových, ale živých, ktorí nie sú bez chýb, ale ktorí vedú s kým a proti komu ísť.

SNP dokázalo zmobilizovať množstvo ľudí. Títo ľudia boli presvedčení o správnosti svojho konania. Vedení túžbou po slobode a spravodlivosti čelili nielen početnejšej, ale aj súkusenejšej nemeckej armáde. SNP je v slovenskej histórii výnimočným počínom. Aj občania Klenovca sa počas SNP jednoznačne vyjadrili, na ktorej strane stoja. Nezostali sa nečinne prizerať, ale zmobilizovali svoje sily a zapojili sa do bojov.

Preto je pre nás, občanov Klenovca aj v súčasnosti povinnosťou a čťou pripomenúť si pamiatku tých, ktorí sa dokázali vzoprieť zlu, totalite, bojovať za svoje ideály, podstúpiť utrpenie aj zomrieť. Ich odkaz pre nás znie: vážte si slobodu, stojte na strane pravdy a spravodlivosti a konajte odvážne.

Hoci si to ani neuvedomujeme, ale tento odkaz našej histórie je spätý aj s našim každodenným životom tým, že pred 71 rokmi nám naši predkovia v protifašistickom odboji vybojovali slobodu, oslobodili našu vlasť, oslobodili našu obec. Naša vďačná spomienka patrí všetkým, ktorí prispeli k porážke nacizmu a k nášmu oslobodeniu. Nech pamiatka na padlých počas oslobodzovacieho boja zostane večná.

Zlata Kaštanová, starostka obce

Symbolické prestrihnutie pásky na novej rozhľadni vykonali (zľava): Zlata Kaštanová, Stanislav Bystriansky a Oľga Maciaková. Foto: Július Kohút

Rozhľadňa Slopovo – Laz

Sobota 22. august 2015 bol krásny slnečný deň, akoby predurčený na niečo výnimočné. A stalo sa... Tento deň sa zapíše do dejín našej obce oficiálnym otvorením rozhľadne na Laze. Túto udalosť si nenechali ujsť mnohí z nás:

Nová 9,5 m vysoká rozhľadňa na Laze - Slopovo. Foto: MAS Malohont

turisti, milovníci prírody alebo tí, ktorí chceli byť prítomní pri jej oficiálnom otvorení. Okrem zvýšenia turistickej atraktivity tejto lokality má rozhľadňa aj význam spoločenský, lebo bude slúžiť ako miesto pre stretávanie sa milovníkov prírody, na prechádzky turistov, výlety školákov, prípadne sa stane aj miestom konania podujatí, ktoré sa stanú pre obec tradičnými.

Z týchto dôvodov sa aj samospráva obce Klenovec rozhodla spolupodieľať na projekte výstavby rozhľadne na Laze v rámci projektu realizovaného Miestnou akčnou skupinou MALOHONT. Išlo o projekt cezhraničnej spolupráce s Českou republikou. Hoci stavba nie je veľmi náročná, jej predrealizačná príprava náročná bola. Projekt bol schválený až na tretíkrát. Najprv bol slovenskou stranou schválený, ale českou stranou projekt schválený nebol. Keď sa to podarilo na českej (Pokračovanie na 3. strane)

Príhovor starostky Zlaty Kaštanovej k začiatku nového školského roku 2015/2016

Vážení pedagógovia, zamestnanci škôl, vážení rodičia, milí žiaci!

Predpokladám, že mnohí z vás ešte žijú zážitkami z prázdnin a dovoleniek. Verím, že boli príjemné, že ste si počas nich oddýchlí. Dva mesiace prázdnin sa stali v týchto dňoch už len spomienkou, ale isto vám všetkým pomohli nabráť novú energiu, ktorú počas nového školského roka premeníte na úspešné školské i mimoškolské výsledky. September priniesol čas opäť si sadnúť do školských lavíc, postaviť sa za katedry, prispôbiť chod rodinného života školským povinnostiam. Znovu sa otvorili brány Základnej školy Vladimíra Mináča v Klenovci, Špeciálnej základnej školy v Klenovci a Materskej školy Karola Pajera v Klenovci, aby privítali žiakov v novom školskom roku 2015/2016.

Vzdelanie má v živote človeka významnú hodnotu, a preto by sme mali viesť žiakov k tomu, aby si vážili možnosť zasadiť sa do školských lavíc, čo nie je samozrejmosťou všade vo svete. Musíme si uvedomiť,

že práve škola pripravuje naše deti pre ďalší život. Túto zodpovednosť si uvedomujeme aj na obecnej úrovni. Snažíme sa spolupodieľať na zabezpečení prevádzky základnej a materskej školy, ale aj na ich modernizácii a zlepšovaní podmienok pre vzdelávanie.

V prvom rade chcem pozdraviť našich prvkov. Určite sú pre vás prvé dni v škole naplnené pocitom zvedavosti a možno aj strachu. Pribudnú vám nové povinnosti v podobe učenia. Verím, že sa v škole budete cítiť dobre, že budete do nej chodiť s radosťou každý deň. Prajem vám veľa úspechov.

Naším deviatikom želám mnoho šťastia a chuti do učenia, aby tento rok zvládli čo najlepšie. Ako sa pripraviť na testovanie a prijímacie skúšky, tak uspejete, a tak bude pokračovať vaša budúcnosť. Budete najstaršími žiakmi školy, preto buďte vzorom pre mladších a spravajte sa tak, ako to vyžaduje školský poriadok.

Vám, vážení rodičia, pribudli ďalšie povinnos-

ti. Snažte sa na svoje deti pôsobiť tak, aby si plnili školské povinnosti a ku škole a zamestnancom školy sa správali s úctou. Vaše ratolesť budú v dobrých rukách skúsených pedagógov. Máte spoločný cieľ - vychovať z našich detí vzdelaných ľudí, schopných nájsť si miesto v dnešnej spoločnosti.

Vážení pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci!

Vám prajem veľa pracovného elánu a tvorivých síl, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu v procese skvalitňovania výchovy a vzdelávania. Budem rada, ak sa školský rok 2015/2016 vydará podľa vašich predstáv. Verím, že sa vám so žiakmi podarí zapojiť sa aj do predmetových súťaží a olympiád, ako aj športových súťaží, v ktorých žiaci môžu preukazovať svoj talent a nadanie. Dobrými výsledkami v týchto zápoleniach nadviažete na úspechy z minulých rokov a budete reprezentovať svoju školu i obec.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Klenovec v zrkadle času 1340-2015

Klenovec sa prvýkrát v histórii spomína v roku 1340, keď obec patrila sedmohradskému vojvodovi Tomášovi, pánovi tisoovského a muránskeho hradu. Bol obľúbencom kráľa Karola Róberta a v darovacej listine preniesol svoje šľachtické práva, ktoré sa týkali desiatok zo všetkého obilia, zo včiel, baranov, kôz, konope, ľanu, hrachu a maku, okrem toho z lúk a polí, na cirkvi pôsobiace v okolí. Vojvoda Tomáš neskôr vymenil svoje panstvo za majetky nachádzajúce sa v Sedmohradsku.

V monografii Gemersko-malohontskej župy sa píše, že prvá zmienka o Klenovci je z roku 1438, keď Klenovec patrila pánom hradu Hajnáčka. Prví obyvatelia boli Slováci, ktorí na brehoch Rimavy rúbali lesy a získavali pôdu. Medzi vyrubovanými stromami najhojnejší bol klen, podľa ktorého obec dostala svoje meno Klenovec. V roku 1526 Klenovec dostal novú vrchnosť. Zemepánom bol Ištván Feledy, ktorý býval vo Feledi (dnes Jesenské). Krátky čas patrila Klenovec aj českým Bebekovcom, ktorí vlastnili Krásnu Hôrku a Muráň. V 16. a 17. storočí si obec mnoho vytrpela od Turkov. Klenovčania museli odvádzať veľké dane fiľakovskému pašovi.

Od roku 1594 bol život Klenovčanov pripútaný k rodine Kubinyjovcov. Boli to drobní zemanovia „päťslivkári“ (na korune mali päť cipov ako grófi a baróni). Klenovčania boli ich poddanými. Okrem nich boli v Klenovci aj menší zemanovia, tzv. „kurtameneši“, ale boli bez poddaných. Do roku 1848 existovali ešte tzv. slobodní sedliaci, ktorí mali právo rúbať akékoľvek drevo v koaličnej hore. Medzi poddanými boli ešte urbáristi, ktorí boli povinní ročne odpracovať na „panskom“ 52 dní s povozom. Želiari boli povinní ročne odpracovať 104 dní bez záprahu. Poddaní platili štátu dane a slúžili vo vojsku až 12 rokov. Klenovec dával ročne 12 regrútov. Po zrušení poddanstva v roku 1848 Kubinyjovci svoje majetky postupne rozpredávali bývalým poddaným, ktorí splátky splácali 25 rokov.

Klenovec bol najväčšou obcou Malohontu. Už v 18. storočí mal 2 500 obyvateľov a do 300 dreveníc. V 19. storočí tu boli tri hostince a pivovar. Z ich výnosu mala obec značné príjmy. A tak po príklade iných obcí uchádzal sa aj Klenovec o štatút trhového mesta. V roku 1852 zásluhou hlavného župného zapisovateľa Jána P. Moravčíka cisár František Jozef I. povýšil Klenovec na mesto. Klenovec dostal výsady kráľovského mesta, to znamená, že sa mohli organizovať jarmoky štyrikrát do roka a to 6. februára, 30. apríla, 1. septembra a 23. októbra. Za výsadu jarmokov, mestskú pečať a ostatné záležitosti Klenovčania zaplatili 300 zlatých v striebre. Mosadzná pečiatka s textom: Mestská pečať Klenovská 1852, so znakom uprostred je aj v súčasnosti uschovaná na obecnom

úrade. Záznamy dokazujú, že k schváleniu znaku mesta Klenovec došlo 26. septembra 1853, keďže pôvodný návrh z roku 1852 pre slovenský text nebol schválený.

Vývoj školstva sa začína už v roku 1614, keď sa ev. cirkev osamostatnila a Klenovec mal jednotriednu školu. V roku 1714 bola zriadená druhá trieda, v roku 1870 tretia, v roku 1885 štvrtá a v roku 1898 piata trieda. Táto však od roku 1911 nebola obsadená a tak ev. cirkevná škola mala až do svojho zániku v roku 1935 štyri triedy.

V Klenovci bola v roku 1787 na seniorálnom konvente založená najstaršia organizácia Spolok evanjelických a.v. učiteľov Malohontu. A aj táto skutočnosť svedčí o vysokej úrovni evanjelického školstva na Slovensku. V roku 1908 uhorská vláda zriadila štátnu detskú opatrovňu (tzv. óvodu) s dvoma triedami, terajšia základná škola. Jej úlohou bolo odnárodňovať malé deti a pripravovať ich pre vstup na štátnu maďarskú ľudovú školu, ktorá bola zriadená 28. apríla 1914. Mala tri triedy a začalo sa v nej vyučovať 1. septembra 1914. Dňom 1. januára 1922 bola zrušená detská opatrovňa, jej budovu prevzala štátna ľudová škola. V roku 1925 došlo ku kooperácii medzi štátnou a cirkevnou školou, a to tak, že každá škola si ponechala vlastnú správu a podelili sa len triedy. V školskom roku 1925/26 bol 7. ročník v Klenovci prvýkrát povinný. Starí cirkevní učitelia postupne odchádzali do dôchodku: Pavel Engler, Ján Mikuláš, správca Pavel Kičín a správca Eduard Helvigh. Cirkevný konvent sa uzniesol, že sa cirkev definitívne zrieka ďalšieho udržiavania školy. A tak 1. septembra 1935 všetky školopovinné deti boli zaradené do štátnej ľudovej školy. Mnohí z učiteľov boli vynikajúci vychovávateľa a buditeľia ľudu. Klenovčania najviac spomínajú na Karola Salvu. Za učiteľa ho zvolili napriek odporu cirkevnej a svetovej vrchnosti, ktorá bola proti učiteľovi „panslávovi“. Okrem neho ako výborní pedagógovia a národní buditeľia vynikli ešte Karol Slopovský, Rudolf Kubány, obidvaja Kyčkovci a Ondrej Slatinský. Bola to zásluha týchto učiteľov, že sa Klenovčania po roku 1848 národne uvedomili a vystúpili ako jednoliatá sila na obranu svojich práv.

Od roku 1920 v prostredí novej Československej republiky sa začína dať

ochotníckemu divadlu v Klenovci. Sústavná ochotnícka činnosť sa začala hrou Ferka Urbánka Strídža spod hája. Začali sa objavovať náročnejšie hry, jednak vďaka Márii Bancíkovej, ktorá stvárnila hlavné ženské úlohy, ale aj vďaka režisérom, učiteľom E. Helvighovi a Pavlovi Moncoľovi. Na dosky profesionálneho Slovenského národného divadla sa dostala aj ďalšia rodáčka z Klenovca Elena Piaterová-Rampáková.

Ani v období 2. svetovej vojny a po vojnovéj rekonštrukcie ochotnícka divadelná činnosť nestagnovala. Po oslobodení okrem Zväzu evanjelickej mládeže vyvíjali divadelnú činnosť aj členovia Maticy slovenskej, Sokola, ako aj za organizačnej podpory Osvetovej besedy pod vedením Michala Kyseľa, neskoršie Anny Tomovej. Medzi úspešných režisérov patrila nadaná učiteľ Milan Lavdis, Juraj Majorský a Pavel Tomo. V roku 1959 s veľkým úspechom klenovskí ochotníci uviedli operetu Gejzu Dusika Zlatá rybka. Úspešnými režisérami boli Pavel Slovarik, Pavel Tomo a hudobnú zložku viedol Ján Tomo.

V päťdesiatych rokoch sa začal rozvíjať klenovský folklórny súbor. Jeho za-

Ján Tomo, študenti Ján Lichanec, bratia Vladimír a Ján Mináčovci.

V roku 1613 bola v Klenovci založená evanjelická a.v.cirkev. V roku 1614 sa odtrhla od hnušťanskej, ktorej bola filiou, napriek tomu, že počtom fariškov ju ďaleko prevyšovala. Pôvodný drevený kostol z roku 1601 stál na tom istom mieste ako terajší, bol kamenný a okrem sakristie bol obložený drevom. Už vtedy mala obec kostolné hodiny, ktoré v roku 1696 opravoval hodinársky majster Martin Horopacus. Prvý oltár bol postavený v roku 1611 a zobrazoval Premenenie Pána. Na jeho boku boli štyria proroci, krstiteľnica bola z kameňa a zvon inštalovali v roku 1657. V roku 1723 si cirkevníci na vlastné náklady ku kostolu postavili aj vežu. V roku 1742 bol kostol predĺžený o štyri láchtre, čo je asi 8 metrov smerom k fare, ktorá bola drevená. V roku 1766 bol postavený nový oltár, kazateľnica, krstiteľnica, ako aj nový organ. V roku 1773 bola postavená murovaná fara a roku 1782 bol kostol vymaľovaný vápnom. Základy terajšieho kostola boli z roku 1787, kedy kostol bol rozšírený, novo vymurovaný, vo vnútri úplne prestavaný a celý preklenutý klenbami.

Oslavy 675. výročia prekvapive písomnej zmienky o našej obci Klenovec obohatili svojou prezentáciou aj sokoliari.

Foto: Július Kohút

loženie je spojené s príchodom Jána a Anny Tomovej do Klenovca. Ján Tomo pôsobil 40 rokov v Speváckom zbore slovenských učiteľov, súčasne boli obidvaja zakladajúcimi členmi SLUK-u. Svoje skúsenosti potom úspešne uplatnili pri založení folklórneho súboru v Klenovci. Mal okolo 80 činných členov, ľudí z rôznych profesií. Významnou zložkou bola cigánska cimbaloá muzika, ktorej primáš Ján Cibula a Ondrej Oláh – Dróto boli neobyčajne hudobne nadaní.

Začiatkom roka 1933 pričinením remeselníkov a živnostníkov bol založený športový klub. Zakladateľmi boli notár Pavel Bancík, správca školy Ján Moncoľ, učiteľ Pavel Moncoľ, lekár Pavel Engler a obchodník Herman Klein. Súčasne bol založený aj futbalový klub. Prvú generáciu futbalistov tvorili autodopravca Július Percze, brankár Pavel Vančík, učiteľ Ján Majerský,

Čiernym dňom pre Klenovčanov bol 1. október 1888, keď v stodole u Slivkovcov vypukol veľký požiar, ktorý sa za pomoci vetra rozšíril, dôsledkom čoho popolom ľahla asi tretina obce. Zhorela vrchná časť kostola, veža kostola bola zachránená vďaka duchapriatosti vtedajšieho richtára Michala Tomu. Žiaľ, v plameňoch zhorel aj vzácny klenovský archív. Po predbežnej oprave bol kostol v roku 1906 úplne zrenovovaný do podoby akú má dnes.

Z významných kňazov, ktorí pôsobili v Klenovci, je potrebné spomenúť historika a geografa Ladislava Bartholomeidesa, ktorý sa tu narodil v roku 1754 a v Klenovci žil do roku 1776, kedy sa presťahoval na Kraskovo. Druhou významnou osobnosťou bol osvietenec Pavol Šramko /1743- 1812/, v Klenovci pôsobil ako farár od roku 1795.

Baptisti v Klenovci píšú svoju históriu

(Dokončenie na 3. strane)

Rozhľadňa Slopovo – Laz

(Dokončenie z 1. strany)

strane, na Slovensku už neboli platné doklady. A tak až na tretíkrát sa to podarilo na oboch stranách. Nebudem uvádzať údaje, ktoré si prečítate na informačnej tabuli pri rozhľadni, aby som vás nepripravila o tento zážitok. Musím však spomenúť jeden fakt jej zrodu, ktorý sa tam nedočítate. Prvá myšlienka bola od uja Antala, ktorý na Laze žil a oslovil ma so svojim prianím, aby sa tu postavila rozhľadňa, že aj on pomôže a dá aj nejaké drevo. Keď prišla možnosť spolupráce na tomto projekte od MAS, neváhala som. Uvažovali sme aj o iných lokalitách, ale ja som okamžite bola rozhodnutá pre Laz. Újov Antalov návrh prišiel pred štyrmi rokmi. Ja som veľmi rada, že pri svojom vysokom veku sa osobne zúčastnil na jej otvorení aj so svojou rodinou. Dokonca ju bol pozrieť už pred otvorením a pokochal sa krásnym výhľadom z nej. Rovnako som rada, že otvorenia sa zúčastnili ľudia, ktorí na Laze vyrastali na rodičovskom majetku, a tak sú s týmto územím Klenovca spojení, ľudia, ktorí tu žili, hospodárili alebo tu aj v súčasnosti chalupáčia. Verím, že otvorením rozhľadne sa stane Laz obľúbeným miestom aj pre mnohých ďalších. Tak bude plniť aj reprezentatívny účel – zviditeľnenie nášho regiónu. Keďže sa nachádza na hranici s obcou Kokava na Rimavicou, dúfam, že spoločne sa nám podarí udržať jej okolie a prístupové cesty pre turistov z oboch strán. Pevne verím, že budeme na ňu všetci hrdí, že nám bude slúžiť celé desaťročia a že neokúsi ruku vandalov. Všet-

kým jej návštevníkom želám nádherný výhľad z tohto miesta na našu krásnu prírodu, ktorý bude v každom ročnom období iný, dokonca pri každej návšteve tejto rozhľadne bude iný.

Želám si, aby sme tento úžasný výhľad mohli dopriať čo najväčšej skupine ľudí rôznych vekových kategórií, lebo tento výhľad na našu malebnú krajinu naozaj za to stojí. Za zrod rozhľadne ďakujem: rodine Pavla Antala za poskytnutie pozemku pod rozhľadňou, Elenke Kubaliakovej a Mirke Vargovej z Miestnej akčnej skupiny MALOHONT za administratívne práce s prípravou a realizáciou projektu, realizátorovi stavby Stanislavovi Bystrianskemu, poslancom obecného zastupiteľstva obce Klenovec za schválenie finančnej spoluúčasti projektu, dobrovoľníkom z Kokavy za monitorovanie počas stavby a osadenie zvonu na rozhľadni.

Výstavba rozhľadne bola realizovaná v rámci projektu česko - slovenskej spolupráce, ktorý bol spolufinancovaný z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka SR, zo štátneho rozpočtu SR, z rozpočtu obce Klenovec a Miestnej akčnej skupiny MALOHONT. Slávnostné prestrihnutie pásky spolu so mnou vykonala predsedníčka MAS Malohont Oľga Maciaková a realizátor stavby rozhľadne Stanislav Bystriansky.

Akciu spestrili paraglisti a heligonkári. Všetkých milovníkov prírody, ktorí sa nemohli zúčastniť otvorenia našej rozhľadne, srdečne pozývame na jej návštevu.

Zlata Kaštanová
starostka obce

Významné osobnosti pochádzajúce z Klenovca

Ladislav Bartholomeides – osvietenec, slovenský vedec-polyhistor, vlastivedný bádateľ, „gemerský Matej Bel“, národný buditeľ, pedagóg, historik, prírodovedec a evanjelický farár

Reverend Andrej Brndiar – evanjelický farár a cirkevný hodnostár v Amerike

Ján Ignaty – učiteľ, cestovateľ a literát

Samuel František Figuli- lekár, podnikateľ a cestovateľ, revolucionár, prvý Slovak s americkým občianstvom

Karol Salva – učiteľ, vydavateľ, národný buditeľ a evanjelický farár

Ľudovít Ondrej Engler – evanjelický farár, národný buditeľ, spisovateľ, ľudovýchovní pracovník

Ján Tomo – učiteľ a kultúroosvetový pracovník

Štefan Tóbiš – popredný predstaviteľ vedy a školstva

Pavel Slosiarik – evanjelický farár a poslanec Demokratickej strany

Ondrej Klokoč – učiteľ, novinár a verejný činiteľ

Mária Bancíková – herečka, prekladateľka a pedagogička

Karol Pajer – študent, osobnosť antifašistického odboja

Pavel Koniar – vysokoškolský pedagóg a vedec

Miloslav Koniar – vysokoškolský pedagóg, insitný maliar a estét

Vladimír Mináč – spisovateľ, publicista, verejný činiteľ, moderný mysliteľ

Ján Moncol – významný kultúroosvetový pracovník, riaditeľ školy, funkcionár Matice slovenskej

Andrew Tomo – reverend a cirkevný činiteľ

Michal Jakabčic – akademický maliar, grafik a výtvarník

Milan Királ – popredný odborník v oblasti práva

Sámuel Klenovský – pedagóg, nestor malohontských pedagógov, kultúroosvetový pracovník

Ján Antal – evanjelický farár, biskup evanjelickej av.v. cirkvi, prekladateľ a redaktor

Elena Rampáková-Piaterová - herečka

Ivan Engler – lekár, humanista a cestovateľ

Ján Cibul'a- lekár, zakladateľ a prvý prezident Svetového kongresu Rómov so sídlom v Berne

Július Čajko – atómový fyzik, významný československý vedec

Milan Repáš – chemik, člen korešpondent ČSAV a SAV

Klenovec v zrkadle času 1340-2015

(Dokočenie z 2. strany)

približne od roku 1905, keď sa Ľudovít Repáš /1871-1959/, začal stretávať s Jánom Šturmanom z Muránskej Dlhej Lúky. Prvé náboženské zhromaždenia sa konali v dome u Repášov. Vznik samostatného klenovského baptistického zboru sa datuje na 1. január 1925 a mal 140 členov. S výstavbou modlitebne sa začalo v máji 1933 a 26. decembra 1933 bola modlitebňa otvorená. Finančne najviac pomohla rodina Ondreja Antala. Od roku 1914 majú baptisti v Klenovci vlastný cintorín na pozemku, ktorý im daroval Michal Hámoš.

Klenovec sa spája aj s tradíciou Jánošíka. Prvýkrát ho chytili v septembri 1712 v Klenovci a uväznili ho v hrachovskom kaštieli, odkiaľ sa mu podarilo vyslobodiť za pomoci Uhorčika - Mravca. Zimu 1713 prežil Jánošík v Klenovci ako valach u gazdu Štefánika na klenovských vrchoch pod Veprom. Začiatkom marca ho vysledili hajdúsi. Vylákali ho do Klenovca do drevenice

gazdu Kováčika pri Rimave, kde ho zlapali a odviekli do Liptovského Mikuláša. Tam ho odsúdili na smrť povesením za rebro. Rozsudok bol vykonaný 18. marca 1713. V apríli 1713 odsúdili a popravili v Liptovskom Mikuláši aj Tomáša Uhorčika-Mravca. V Klenovci po ňom ostala pamiatka Mravcov vršok, kopec pod Chorepom. Ide o jeho zbojnícku činnosť pozorali ako na odboj proti feudálnemu útlaku a tak Jánošík v očiach ľudu časom vyrástol na ľudového hrdinu.

Klenovec sa zapísal do dejín aj baníctvom. Do druhej polovice 19. storočia prevažujúcim zamestnaním Klenovčanov bola práca v hutách a hámroch na výrobu surového a tyčového železa. V dávnejších časoch to boli predovšetkým zlaté bane medzi Klenovcom a Rimavskou Baňou, v novšom období to boli ložiská medi, magnezitu a masťenca. Banskú mieru a povolenie udelil Banský kapitán okolo roku 1840, ťažba sa začala až v roku 1887 a trvala do

roku 1906. Baníci si založili v úzkej dolinke pod Hôrou osadu Klenovčok, ktorú mnohí považujú za základ Klenovca.

Rok 1831 bol od začiatku nežiľivý, ľudia nemali peniaze, nastala drahota, nemali čo jesť. V júli 1831 sa z Poľska rozšírila strašná choroba zvaná cholera. Už 8. júla sa vyskytla v Rimavskej Sobote a šírla sa hore dolinou do Tisovca i do Kokavy a okolo 20. augusta zachvátila celý Malohont. Len v Klenovci sa nevyskytol žiaden prípad. No vracali sa žatviari z Hevešskej stolice a tí priniesli cholery aj do Klenovca. Cholera potom v obci skosila 80 ľudí. Lekári do Klenovca prichádzali len príležitostne. Po vzniku Československej republiky aj v Klenovci zriadili zdravotný obvod so štátnym lekárom. Bol to lekár MUDr. Ľudovít Engler. V obci pôsobili aj dve babice Kristína Piaterová a Anna Pálová. V 50-tych rokoch minulého storočia bol obvodným lekárom MUDr. Július Belan a zubárom dentista I. Čižmár.

V Klenovci pôsobil aj hasičský zbor, ktorý sa môže pochváliť bohatou tradíciou. Bol už za prvej ČSR od roku 1929 sídlom okresnej hasičskej jednoty pre celý okres Rimavská Sobota. Prvý pokus založiť hasičský zbor je spojený s obecným notárom Martinom Albíniom, ktorý v roku 1882 vypracoval stanovy spolku. Prvým predsedom zboru sa stal obecný notár a veliteľom učiteľ Andrej Slopovský. Klenovskí hasiči mali pekné rovnosaty a príslušnú výstroj pre 70 mužov. Od založenia do roku 1955 sa vystriedalo 20 veliteľov. Desať rokov bol veliteľom učiteľ Eduard Helvigh a až 16 rokov kožušník Ondrej Engler. Po skončení vojny sa veliteľom stal Ondrej Búr.

Je ťažké 675 rokov obce Klenovec zhrnúť do niekoľkých viet. Môžeme len v tichosti a v piete poďakovať celým generáciám, ktoré sa podieľali na zviditeľnení našej obce, ktorá je nevyčerpatelnou studnicou nášho poznania.

Elena Mináčová, kronikárka obce

Dvanásť otázok pre riaditeľku ŠZŠ Janku Pohorelskú

Rozhovor pod čiarou

V knižkách bývajú „pod čiarou“ poznámky – vysvetlivky, teda niečo, čo si čitateľ môže, ale nemusí prečítať – podľa toho, či sa chce alebo nechce dozvedieť viac, podrobnejšie. Tak je to aj s našimi rozhovormi, ktoré sme pripravili pre vás, milí čitatelia, s riaditeľmi troch klenovských škôl. Podľa názvu a podľa abecedy prinášame druhý rozhovor, tentoraz s riaditeľkou Špeciálnej základnej školy.

- Prosím, predstavte sa nám!

- Volám sa Janka Pohorelská, a keďže som zistila, že veľa ľudí ma pod týmto menom nepozná, tak dodám Bejtícová, alebo tiež Beba.

- Ste klenovská rodáčka?

- Narodila som sa v Hnúšti ako väčšina mojich rovesníkov, ale od narodenia bývam v Klenovci a neviem si predstaviť, že by som bývala niekde inde.

- Odkedy ste riaditeľkou školy?

- V „špecke“ pracujem od roku 1992, prešla som všetkými pracovnými pozíciami od vychovávateľky až po riaditeľku. V tejto funkcii som sedem rokov. Byť riaditeľkou nie je vôbec jednoduché. Je to veľká zodpovednosť, ale mám skvelý tím ľudí, ktorí robia svoju prácu zodpovedne a kvalitne. Každý jeden je pre školu veľkým prínosom.

- V názvach školy zvykne byť meno konkrétneho človeka....

- Naša škola nemá v názve žiadne meno konkrétneho človeka. Pred časom sme uvažovali o možnosti požiadať o udelenie čestného názvu, ale nič sme nevymysleli. Vzdelávanie mentálne postihnutých sa venovalo v minulosti veľa významných osobností, no majú ich už v názve iné špeciálne školy. Tak sme to uzatvorili s tým, že samotný názov školy je aj tak dostatočne dlhý a pre jej kvalitné fungovanie to nie je podstatné.

- Porovnajte, prosím, „kedysi a dnes“: Sú žiaci rovnakí alebo sa menia?

- Nemyslím, že by nastali nejaké výrazné zmeny v správaní sa žiakov. Nie sú rovnakí, lebo ani doba, v ktorej teraz žijeme, nie je taká istá, ako bola kedysi. Nemôžem povedať, či sú lepší, alebo horší, jednoducho... sú iní. Predovšetkým sú to deti, ktoré tak ako každé iné dieťa, potrebujú lásku, pozornosť a porozumenie. Pracujem s týmito deťmi už veľmi dlho a napriek všetkým predsudkom, ktoré má spoločnosť voči nim, si myslím, že tieto deti vedia byť vďačné. Aj po rokoch sa mi vždy pozdravia, prihovoria, majú pre mňa úsmev a pekné slovo. Nedávno nám (mne a mojej zástupkyni) jeden bývalý žiak povedal: - Pani učiteľky, vy ste ma naučili všetko, čo viem. Vám ďakujem, že ste zo mňa urobili človeka. Koľkým učiteľom sa toto stane? A to je to, čo vás aj po rokoch teší, že na vás nezaбудnú a spomínajú v dobrom. O to viac nás mrzí, že dlhodobo nevieme vyriešiť

problém s ďalším vzdelávaním žiakov po skončení našej školy. Aj keď táto možnosť tu je, najbližšie odborné učilištia sú od Klenovca dosť vzdialené. Silné putá detí ku komunite im bránia odtrhnúť sa od rodiny a bývať na internáte. Majú záujem, chcú sa vyučiť, ale... od rodiny neodídu.

- Akí boli rodičia „kedysi“ a akí sú dnes?

- U rodičov je situácia iná ako u žiakov. Tých musím pochváliť, lebo v porovnaní s minulosťou sa spolupráca s rodinami výrazne zlepšila. Tu sme odviekli veľký kus práce a teraz sa nám to vracia späť. Do školy prídu bez kriku, nadávok, slušne s nami komunikujú, o svoje deti sa zaujímajú a na riešení vzniknutých problémov sa väčšinou dohodneme. Viem, že v našej obci žije veľa Rómov a z praxe tiež viem, že medzi nimi a ostatným obyvateľstvom je mnoho bariér. Možno so mnou mnohí teraz nebudú súhlasiť, ale na základe mojich osobných skúseností a spolupráce s inými riaditeľmi špeciálnych škôl, si môžem dovoliť porovnať našu obec s obcami napr. na východe Slovenska, kde majú obrovské problémy s touto skupinou obyvateľstva a viem, že tu sa odzrkadľuje obrovská práca ľudí, ktorí s nimi denne pracujú – školy a predovšetkým komunitní pracovníci v obci.

- Máte istotne veľa skúseností a príhod. Podelte sa, prosím, s čitateľmi o nejakú smutnú alebo aj veselú.

- Smutné si už veľmi nepamätám :) A čo sa týka veselých príhod, tých zažívame v škole i mimo nej veľmi veľa. Vybrať jednu z nich je ťažké, preto vám ponúkam pozrieť si našu webovú stránku www.szsklenovec.edu.sk.

- V Klenovci máme tri školy, troch riaditeľov – teda presnejšie: jedného muža, dve ženy. Prečo?

- Zaujímavá otázka, ale odpoveď na ňu nepoznám. To, či je riaditeľ muž alebo žena, určite nezohráva vo fungovaní školy žiadnu rolu. Vždy je to o človeka a nie o pohlaví. Šancu má každý, niekto ju využije, niekto nie. Je demokracia, sme slobodní a všetci si za svoje rozhodnutia a konania nesieme zodpovednosť.

- Ktoré obdobie vám viac vyhovuje: prázdniny alebo školský rok?

- Každé obdobie má svoje čaro. Svoju prácu mám rada, každému by som

želala, aby chodil do práce rád, lebo v dnešnej dobe, plnej stresov a starostí, je to na nezaplatenie, ak prácu, ktorú robíte, aj milujete. Samozrejme, všade sú problémy, ale tie sú na to, aby sa riešili. A prázdniny? Tak na tie sa určite vždy tešíme, lebo desať mesiacov školského roka veru dá zabrať a človek je už v júni psychicky vyčerpaný a unavený. Takže dovolenka veľmi prospieje, oddýchame si, zrelaxujeme a plní energie sa vždy vrátíme koncom augusta do školy a tešíme sa na deti a všetko, čo k tomu patrí.

- Povedzte nám ešte niečo o svojej rodinke.

- Nie som prvá ani posledná, komu nevýšli partnerské vzťahy, ale mám dve zdravé a šikovné deti, ktoré sú mojim najväčším šťastím. Na svoju rodinu som hrdá a som im veľmi vďačná, že ich mám.

- Čo hovorí rodina na vaše riaditeľovanie?

- Majú to so mnou zložitú, lebo v myšlienkach som často v práci, a potom je komunikácia so mnou ťažká. Určite im ďakujem za pomoc a podporu, najmä mojim rodičom, ale i bratovi, ktorí mi vo všetkom veľmi pomáhajú.

- Tucet je také sympatické číslo; preto ešte: Ak máte niečo „na jazyku“, čo chcete povedať čitateľom Klenovských novín – nech sa páči!

- Chcem sa touto cestou poďakovať ľuďom za podporu i za kritiku, ktorá mi pomáha neustále na sebe pracovať. Všetkým želám veľa zdravia, šťastia, srdce plné lásky, aby sme každý deň žili naplno, s úsmevom na tvári, pochopením a porozumením. Prajem si, aby tak ako v našej škole, aj medzi ostatnými ľuďmi v Klenovci prevládali priateľské a korektné vzťahy a viac tolerancie v tom, že každý z nás je iný a jedinečný.

Za rozhovor a váš čas ďakuje (iste aj v mene čitateľov) **Anna Germanová**

Spoločná fotografia účastníkov júnového výstupu na Vepor.

Letné podujatie v prírode

Na svojich stretnutiach plánoval Vnútromisijský výbor Cirkevného zboru ECAV už viackrát aj výstup na Vepor. Podobne, ako to v minulosti bývalo zvykom, obyčajne na sviatok Vstúpenia. Tento rok to už napokon „vyšlo“ a v sobotu 20. júna sa viacerí, mladí aj tí „skôr narodení“, vybrali do klenovskej prírody. Pripravená bola doprava na Vartu, pestrý zábavný program pre príjemné chvíle a – akože ináč – chutný guláš. Väčšina z účastníkov sa naozaj aj vydala zdolať náš najvyšší vrchol, o čom svedčí aj fotografia na pamiatku.

Za tento pekný deň ďakuje všetkým, čo sa oň pričínili, jedna z tých, ktorí chceli, ale – nemohli ísť, kvôli ďalším povinnostiam **Anna Germanová**.

Nový baptistický kazateľ v Klenovci Štefan Danko

Slávnostné uvedenie do služby

Dňa 23. augusta 2015 bol v cirkevnom zbere Bratskej jednoty baptistov v Klenovci slávnostne uvedený do služby nový kazateľ Štefan Danko. Inštaláciu vykonal podpredseda BJB na Slovensku, kazateľ Ján Szöllös. Slávnosti sa zúčastnilo mnoho hostí. V programe sme si vypočuli výklad Božieho Slova, vystúpenie spevokolu a tiež pozdravy hostí. Za miestnu Evanjelickú cirkev augsburského vyznania odovzdal pozdrav brat senior Dušan

German s manželkou. Pani starostka obce Zlata Kaštanová s manželom tiež pozdravila nového kazateľa a privítala ho v Klenovci. Všetkým hosťom sa páčil aj spoločný obed (vraj výborný) v reštaurácii Skleník a potom posedenie a rozhovory pri káve a zákuskoch v priestoroch modlitebne BJB.

Rozhovor s novým baptistickým kazateľom Štefanom Dankom si môžete, milí čitatelia, prečítať na nasledujúcej strane KN.

Snímka je zo slávnostnej inštalácie nového kazateľa BJB Štefana Danka v predposlednú augustovú nedeľu.

Zopár otázok novému kazateľovi Š. Dankovi

- Odkiaľ pochádzaš?

- Môj rodný kraj nie je od Klenovca veľmi vzdialený. Pochádzam z dedinky Divín pri Lučenci. Mám 24 rokov. V roku 2010 som si vzal za manželku Ivicku, s ktorou máme 11-mesačného syna Leonarda.

- Čo vieš o Klenovci a o Klenovčanoch?

- O Klenovci som sa po prvýkrát dopočul počas môjho štúdia na Evanjelickom gymnáziu v Tisovci. Tu som strávil päť rokov svojho života a kraj okolo Tisovca sa stal mojim domovom, ktorý sa mi vryl hlboko do srdca. V tom čase by mi ani vo sne neprišlo na um, že sa raz v tejto obci stanem kazateľom. O Klenovci viem napríklad to, že je to veľmi protestantská obec, čo vlastne platí aj o celom tomto kraji; že má niečo vyše 3 000 obyvateľov, pričom som zistil, že Klenovčania sú veľmi srdeční a jednoduchí ľudia. Mnoho mladých ľudí odišlo za prácou do iných miest alebo krajín. Páči sa mi, že uponáhľanosť dnešnej doby akoby nezanechala zreteľnú stopu na väčšine domácností.

- Plánoval si sa stať kazateľom?

- Absolútne nie. Keď som sa ešte ako chlapec zamýšľal nad duchovnými otázkami a existenciou Boha, sám som sa desil myšlienky, že zo mňa bude kňaz alebo niečo podobné. Boh však mal iné plány. Na spomínanom gymnáziu som po intenzívnom hľadaní zmyslu života a pravdy prežil dosť radikálne obrátenie sa k Bohu a k Pánovi Ježišovi Kristovi, ktoré znamenalo obrát o 180 stupňov v mojom živote. Najväčší vplyv na mňa malo úprimné čítanie Biblie, Novej Zmluvy. Vtedy sa všetko zmenilo. Vedel som, že moje plány, ambície, štúdiá a budúca práca budú určované týmto zážitkom, o ktorom Biblia hovorí ako o znovuzrození. Ku koncu štúdia v Tisovci som tiež prežil povolanie do služby Bohu aj Cirkvi na plný úväzok a rozhodol som sa študovať teológiu v Banskej Bystrici, aby som mohol efektívnejšie používať obdarovanie

zvestovať Božie Slovo všetkým ľuďom. Po štúdiu teológie som sa dlhšiu dobu modlil za ďalšie smerovanie v mojom živote a vnímam, že v Klenovci som na tom správnom mieste.

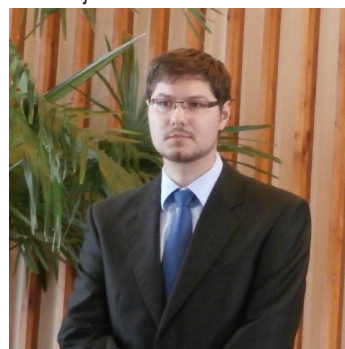
- Aké záľuby máš popri zamestnaní?

- Od malička som bol nesmierne zvedavým človekom, ktorý toho chcel vedieť čo najviac a najlepšie o všetkom. Venoval som sa geológii a mineralógii. Bolo obdobie, kedy som sa zaujímal o meteorológiu a astronómiu, pretože ma nesmierne fascinovala komplexnosť a veľkosť vesmíru. Mnoho z toho mi zostalo dodnes. Taktiež som sa venoval poľovníctvu, ku ktorému sa časom chcem vrátiť. Veľmi rád si prečítam dobrú knihu alebo idem na turistiku s rodinou a známymi obdivovať krásy stvorenia. Vo voľnom čase sa venujem prekladom rôznych kresťanských videí z angličtiny, ktoré následne dávam na stránku youtube.com.

- Čo by si ako kazateľ chcel povedať Klenovčanom?

- Povolanie kazateľa alebo pastiera cirkevného zboru nie je len kázať Bibliu, žiť Bibliu, ale tiež byť tu pre ľudí. Počúvať ľudí, chápať ľudí a pomáhať im. Nakoniec by som im chcel povedať toto: Pán Ježiš Kristus v Jánovom Evanjeliu povedal: Ja som Cesta, Pravda i Život, nikto nepríde k Otcovi, ak len nejde skrze mňa. Kto hľadá tú pravdivú cestu k radostnému životu, nájde Krista, nájde život. Ide o to, len hľadať a On sa dá nájsť...

Ján Kováčik

Rozhovor s poslancom OZ M. Čajkom

- Čo vás motivovalo, aby ste kandidovali za poslanca obecného zastupiteľstva?

- V Klenovci žijem od narodenia, obec dostatočne poznám, poznám jej klady a zápory. Mám dostatočné vedomosti a skúsenosti vo sfére, v ktorej pracujem, a preto by som počas tohto volebného obdobia chcel byť nápomocný a pre občanov prínosom. Motivovalo ma viacero faktorov a to: obec- jej prostredie a občania, možnosť aktívne sa zapájať do smerovania budúcnosti našej obce.

- Keďže ste vo voľbách uspeli, čo by ste chceli v obci spolu s poslancami urobiť v prospech občanov?

- Svojou prácou v obecnom zastupiteľstve chcem byť nápomocný pri riešení začatých projektov, ako i tých ktoré sa dokončujú. Riešiť problémy sociálne slabších občanov, seniorov, ako i mládeže. Hľadať možnosti na skvalitnenie života v obci, a to v oblasti stavebnej a územného plánovania. Myslím si, že spolu s poslancami chceli by sme čo najviac využiť všetky možnosti, aby nedochádzalo k hromadnej migrácii občanov, hlavne mladých, a motivovať ich k podnikaniu, ako i k vytváraniu nových pracovných miest pre všetky aktívne vekové kategórie.

- V obecnom zastupiteľstve ste len krátky čas, začínajú sa naplňovať vaše predstavy o riešení problémov v obci?

- V obci je veľa problémov, ktoré je potrebné riešiť, na všetko potrebujeme čas a hlavne financie. Všetci poslanci sme pre občanov naklonení, ale podľa môjho názoru sa v obci veľa urobilo a ešte viac je pred nami. Na túto otázku by som rád odpovedal na konci volebného obdobia.

- Myslíte si, že ste človek, ktorý je otvorený prijať nové výzvy ako i pomôcť tejto obci. Máte nejaké predstavy, čo by bolo vhodné pre našu obec vytvoriť?

- V dnešnej dobe a v tomto regióne je

na prvom mieste zamestnanosť, tak by bolo vhodné, keby sa nám podarilo získať nejakého investora, čo i s malým počtom pracovných miest, to by asi potešilo všetkých nás. Mojim cieľom je pomoc pri rozvoji turistického ruchu. Máme peknú prírodu, vhodnú na turistiku, výborné podmienky pre zimné športy a tiež bohatú históriu Klenovca. Na záver môjho rozhovoru chcem povedať len toľko, že zhodnotiť moju prácu môže každý občan. Budem sa snažiť byť otvorený a nápomocný, chcem predkladať problémy, ktoré trápia občanov na riešenie v obecnom zastupiteľstve.

Slávik Slovenska je z Klenovca

Dostať sa do finálového kola jubilejného 25. ročníka celoslovenskej spevackej súťaže detí a mládeže v interpretácii slovenskej ľudovej piesne Slávik Slovenska 2015, ktorá sa konala pod záštitou garanta súťaže Petra Dvorského a starostu mestskej časti Bratislava – Petržalka Vladimíra Bajana nie je také jednoduché. Členke Detského folklórneho súboru Zornička a žiačke ZŠ Vladimíra Mináča v Klenovci Alžbete Váradiovej sa to podarilo. Zo školskej súťaže v Klenovci postúpila na okresnú súťaž do Rimavskej Soboty. Po víťazstve postúpila na krajskú súťaž, ktorá sa konala v priestoroch Zvolenského zámku. Tu opäť vyhrala a postúpila do finálového kola na celoslovenskú súťaž Slávik Slovenska 2015, ktorá sa konala dňa 27. - 28. júna v Dome kultúry Zrkadlový háj v Bratislave – Petržalke. Na 25. ročníku celoslovenskej spevackej súťaži nesklamala a desaťčlenná porota jej udelila 2. miesto s titulom Strieborný slávik Slovenska 2015. Blahoželáme a želáme ešte veľa ďalších úspechov.

-jz-

Anglický tábor

Cirkevný zbor BJB v Klenovci usporiadal od 10. do 14. augusta denný anglický tábor. V Základnej škole v Hnúšti prebiehalo vyučovanie angličtiny. Na programe boli aj športové hry, hľadanie pokladu, tvorivé dielne, spievanie... 28 detí a 20 ochotných dobrovoľníkov z Brna a z Klenovca zažilo, podľa vyjadrenia detí a ich rodičov, veľmi zaujímavý týždeň. Lektori anglického jazyka konštatovali pri deťoch pomerne slabú znalosť anglického jazyka. Tábor je výborná možnosť počas prázdnin niečo sa naučiť alebo si zopakovať. Dvaja súrodenci sa prihlásili vraj sami, lebo zbadali, že v zahraničí sa bez znalosti cudzieho jazyka nepohnú. Pre niektorých rodičov bolo možno prekážkou, že tábor organizovali kresťania; tí, čo čítajú Bibliu, modlia sa... Niektorí prišli zo zvedavosti a pozorovali, akí sú to ľudia: čo robia, ako a o čom hovoria, ako sa rozhodujú, hádajú sa, ohovárajú, alebo aj klamú...? Akí sú? Anglický tábor a podobné akcie robíme preto, že sme od Boha každý zadarmo veľa dostali a chceme sa s tým podeliť.

Letná sezóna FS VEPOR

Východná

Členovia FS Vepor reprezentovali obec Klenovec tradičnou kuchyňou, remeslami, hudbou, spevom a tancom na 61. ročníku folklórného festivalu vo Východnej v dňoch 3. – 5. júla. Vepor účinkoval v piatok v programe Vitajte vo Východnej, zúčastnil sa tanečného domu s valaškou aj bez, a v sobotu v programe Hore ulicou. Okrem toho členovia súboru Vepor prezentovali Klenovec v areáli amfiteátra, pri ohnisku tradičnými jedlami, kulinárskymi špecialitami a krojmi pod názvom Tradičná kuchyňa z Klenovca. Okrem jedál naši ľudoví remeselníci predváždali výrobu ľubových košíkov (Michal Dovala) a výrobu črpákov (Milan Stieranka). Naše špeciality prišiel ochutnať s delegáciou aj predseda Národnej rady Slovenskej republiky Peter Pellegrini. Ďakujeme všetkým, ktorí sa prezentácie obce Klenovec vo Východnej priamo zúčastnili, ale aj tým, ktorí pomáhali pri jej pripravách.

Deň obce Rimavské Brezovo

18. júla spríjemnili členovia FS Vepor

hudbou spevom a tancom deň Deň obce Rimavské Brezovo.

Dedina oživa Drienčany

V sobotu 25. júla sa niektorí členovia FS Vepor zúčastnili ako lektori v remeselnom dvore na Dobšinského fare na podujatí Dedina oživa v Drienčanoch a tiež ako sprievodcovia folklórného súboru Vlastimil z česko-slovenského spolku z mesta Rossário z Argentíny. Naši folkloristi spolu so Stanislavou Zvarovou pre nich pripravili tanečnú školu, na ktorej učili klenovské tance a následne našich tanečníkov učili tance z Argentíny.

Koliesko - festival mladých folkloristov Kokava nad Rimavicou

V piatok 31. júla sa členovia FS Vepor zúčastnili 25. ročníka Festivalu ľudovej kultúry Koliesko v Kokave nad Rimavicou, na ktorom účinkovala ľudová hudba a tanečníci FS Vepor v Osvetárskom dvore Paľa Bútora – tanečníka.

Jánošíkov dukát

FS Vepor sa v dňoch 7. – 9. augusta zúčastnil na 17. ročníku Medzinárodného festivalu slovenského folklóru vo Valaš-

skom múzeu v prírode v Rožnove pod Radhoštěm v Českej republike. Členka súboru Katarína Bencová sa zúčastnila majstrovstiev Valaška v mútení masla, spolu s tanečníčkou z folklórného súboru Karpaty z Bratislavy zastupovali Slovensko a skončili na 2. mieste. V rámci tohto zájazdu sa 8. augusta predstavili aj na 8. ročníku Medzinárodného festivalu Léto na Soláni.

Hrnčiarske slávnosti

V piatok 14. augusta členovia FS Vepor prestavili svoj program na Hrnčiarskych slávnostiach Dňoch obce v Hrnčiarskych Zalužanoch.

Rozhľadňa na Laze Slopovo

V sobotu 22. augusta heligonkári z FS Vepor spríjemnili chvíle turistom pri oficiálnom otvorení rozhľadne na Laze – Slopove.

Muzičky – tvorivé hudobné dielne

Tanečníci z FS Vepor spolu so svojim vedúcim realizovali tvorivú remeselnú dielňu pre účastníkov tvorivých hudobných dielní detských a mládežníckych ľudových hudiem MUŽIČKY, ktoré sa konali v penzióne Močiara. Ich spoluorganizátorom bolo aj o.z. RODON Klenovec.

Jaroslav Zvara

autor fotografie Pavel Vančík

Speváci a tanečníci FS Vepor na festivale v českom Rožnove pod Radhoštěm.

60. výročie vzniku a odovzdanie do prevádzky našim občanom Závod Slovenka v Klenovci

Starší pamätníci iste budú so mnou súhlasiť s tým, aké pracovné nadšenie vládlo v tzv. 50-tych rokoch minulého storočia. Vtedy sme ešte boli deti, dnes máme po sedemdesiatke. V Akcii Z sa naše mamy, staré mamy a všetky ženy v Klenovci zapojili do výstavby. Svojpomocne prispievali a nezištne odpracovali toľko brigádnických hodín, koľko na stavbu „HALY“ bolo treba. Zapojil sa každý a rád. Bolo desať rokov po druhej svetovej vojne a krátko po menovej reforme. Doba bola ťažká, dnes si to už vie málokto predstaviť. Vedeli sme, že SLOVENKA, národný podnik Banská Bystrica rozširuje svoju výrobu (ako filiálky) do Klenovca a Tisovca. V tom čase bol v B. Bystrici riaditeľom pán Dluholucký (na fotografii vo vedľajšom stĺpci). Jeho meno, ako aj mená ostatných funkcionárov, ktorí mali na tom zásluhu, boli vyslované s úctou. Prácu potreboval každý....

Čo mňa osobne viaže k týmto spomienkam? Aj moja mama tam robila od roku 1956. Preto som mohla ísť ďalej do školy a moji bratia do učenia. Mnohým

ženám matkám-samoživiteľkám to pomohlo prežiť najťažšie časy. Prácu tam malo cca 400 ľudí. Poprosila som svetoznámeho detského lekára a primára Rooseveltovej nemocnice v Banskej Bystrici prof. doc. MUDr. Svetozára Dluholuckého, CSc., aby mi doplnil niektoré údaje o svojom otcovi, ktoré sú už menej známe. Za jeho ústretový postoj mu ďakujem z celého srdca, lebo ma prijal na SZU v Banskej Bystrici aj napriek jeho veľkému pracovnému vyťaženiu. Pán doktor mi daroval

aj fotografiu svojho otca, pričom som sa dozvedela, že jeho otecko zomrel v roku 1982. Z môjho albumu pridávam dve dobové fotografie aj ja. Mnohí sú už po smrti a preto im venujme tichú spomienku.

Vtedajšie roky 50-te a dnešné majú niečo spoločné. Znova je málo pracovných príležitostí a tak sa za prácou musí ísť ďaleko od domova. Deti vychodia školu v Klenovci, potom vyštudujú a nenájdu uplatnenie v Rimavskosobotskom okrese, ale častokrát ani na Slovensku. Že by radi ostali pracovať doma, to všetci vieme.

Rada čítam publikácie od našich rodákov, ktorí sa venujú histórii našej obce, napríklad docenta Igora Tomu.

Prajem všetkým pracovníkom Obecného úradu v Klenovci, všetkým aktívnym zložkám veľa pracovných úspechov. Práve prostredníctvom Klenovských novín sa o ich práci môže dočítať každý. Ožijú spomienky na rodnú obec a napomáhajú šíriť dobré meno Gemera v súčasnosti.

Rodáčka z Klenovca A. Kžemenová
(z Banskej Bystrice)

V závode Slovenky v Klenovci našlo prácu asi 400 zamestnancov, zväčša žien.

Pri rôznych príležitostiach sa im dostalo zaslúženej úcty i pekného slova.

Informačná tabuľa Cesty SNP Gemerom a Malohontom v Hnúšti.

Cesta SNP Gemerom a Malohontom

V Rimavskej doline, ktorá sa dodnes nazýva Malohontom, je veľa pamätných miest z obdobia Slovenského národného povstania. Na ich zviditeľnenie a za účelom ich pripomínania bola v roku 2014 vytvorená Cesta SNP Gemerom a Malohontom, ktorá je označená informačnými tabuľami a smerovkami. Cesta SNP vychádza z Rimavskej Soboty, kde v Gemersko-malohontskom múzeu je stála výstava o SNP. Pokračuje Rimavskou dolinou cez Hnúšťa a Klenovec, krásnym kútom Slovenska, bohatým na krásy prírody a na historické pamiatky až do Tisovca. Je určená milovníkom prírody a najnovšej histórie, občanom historického regiónu Gemera-Malohontu, dospelým i mládeži, žiakom základných a stredných škôl, domácim i zahraničným turistom a návštevníkom.

Odboj proti fašizmu sa u nás začal hneď po vypuknutí 2. svetovej vojny (1939). Prvé odbojové skupiny vznikli v Hnúšti a Tisovci, neskôr aj v ďalších obciach. V roku 1944 sa začali tvoriť ilegálne revolučné národné výbory, ktoré po vyhlásení Povstania 29. augusta 1944 v Banskej Bystrici prebrali moc v regióne. Obranné strediská povstalcov boli v Tisovci (Hradová) a Klenovci (Sinec).

Proti fašistickým vojskám, ktoré sa snažili potlačiť Povstanie, bojoval v Rimavskej doline povstalecký prápor

Narcis a na Dieliku pri Tisovci prápor Prvosienka, ako aj partizánske oddiely. Boje s nepriateľom sa 19.—21. októbra 1944 odohrali pri Rimavskej Bani, na Dieliku a na Bánove. Tieto udalosti pripomína v Tisovci pomník SNP na námestí. Pod Hradovou sa nachádza hrob 15 Rómov zavraždených fašistami. V Hnúšti je pomník partizánom, v Rimavskom Brezove pamätník P. Knappovi, ktorého fašisti zastrelili vo väzení v Banskej Bystrici, v Rimavskej Bani je pomník povstaleckým vojakom a partizánom. V Kocihe postavili pamätník siedmim občanom, ktorých fašisti zavraždili, a 11 ďalších občanov odvliekli do koncentračného tábora.

Klenovec bude môcť v rámci Cesty SNP Gemerom a Malohontom ukázať návštevníkom pamätník SNP s delom na námestí, tank v Kamenistom, pomník umučenému predsedovi revolučného MNV Jánovi Štefánikovi v areáli školy a pamätnú tabuľu Jánovi Kačáni, ktorý bol tajomníkom revolučného MNV za Povstania, ako aj miesta bojov na Chorepe, Ráztočnom a v Skorušine a lokalitu uskladnenia zbraní na Mravcovom vršku.

— mo —

Upozornenie

Uzávierka najbližšieho vydania Klenovských novín bude 22. októbra 2015.

Vôňa klenovskej zeme

Na kvalitu pôdy v klenovskom choťari vplyva terén. V kotlinách ju ovplyvňuje výška nad hladinou podzemnej vody, na pohorkatinách dĺžka svahov, ich sklon a poloha, a vo vrchoch aj nadmorská výška. Základný charakter rastlinných a živočíšnych spoločenstiev zase závisí od podnebia. Smerom na sever je podnebie drsnejšie.

Dôležitú úlohu v skvalitňovaní pôdy zohrali v minulosti roľníci, drevo-rubači a uhlári, ktorí sa pričínili o rozšírenie orných plôch vykľúvaním lesných porastov. Zmenili les na poľnohospodársku pôdu aj na takých miestach, ktoré boli menej vhodné z hľadiska nadmorskej výšky, svahov a prístupnosti.

Klenovčania si vytvorili dobré podmienky na poľnohospodársku výrobu aj v horských oblastiach, kde siali raž, jačmeň a ovos, sadili zemiaky, kapustu, fazuľu a hrach, pestovali ovocie, jablká, hrušky, čerešne, slivky, ako aj mak a ďalšie úžitkové plodiny – konope a ľan.

Pôdu hnojili maštaľným hnojom. Chovali voly, kravy, jalovice, telce a ovce, držali sliepky, husi, kačky a morky. Ich pasením síce poškodzovali pôdny kryt, ale spôsobenú škodu si nahradili výrobou a predajom syra, klenovského syrca, pareníc, oštiepkov a bryndze.

Tým všetkým vonia aj dnes klenovská zem...

—mo—

Nohejbalistom sa darilo

+ Už 5.ročník nohejbalového turnaja trojíc usporiadali nohejbaloví nadšenci 18.júla na multifunkčnom ihrisku v Klenovci. Za mimoriadne horúceho počasia odohralo systémom každý s každým sedem prihlásených družstiev. Šesť domácich družstiev, tradičný účastník zo susednej Kokavy nad Rimavicou a po prvýkrát aj hostia z Hradišťa odohrali kvalitné zápasy. Najviac sa darilo susedom spoza Chorepy, ktorí až na jedno zaváhanie prešli celým turnajom bez porážky. Aj na druhom mieste skončili hostia. Hradišťania svoju premiéru premenili v striebro a až tretie skončilo domáce družstvo MAHERO (Majorský, Medved', Parobek, Kováč). Aj touto cestou sa chcú organizátori poďakovať sponzorom podujatia, ktorí tento turnaj podporili: Obecný úrad Klenovec, Evasport, OZ RODON, Ondrej Barto, Július Hruška, Hostinec Sídliisko, Peter Ulický, Július Bella a CORGOŇ.

+ O dva týždne neskôr nás pozvali z obce Hradište na ich 12. ročník nohejbalového turnaja trojíc O pohár starostu obce. Ani tu sa naše družstvo v zložení R.Bálint, V.Parobek, P.Bobrovský a D.Bráďňan nestratilo a v konkurencii ôsmich družstiev premiérovu vybojovalo 3.miesto.

+ Do tretice až dve klenovské družstvá štartovali na tradičnom turnaji nohejbalových trojíc 1.augusta v susednej Kokave nad Rimavicou. Za účasti ôsmich družstiev vybojovali J.Majorský, E.Longauer, D.Bráďňan a M.Bráďňan tretiu priečku. Druhému družstvu v zložení R.Bálint, M.Brndiar a P.Bobrovský sa až tak nedarilo a obsadilo predposledné miesto.

- rb -

Klenovskí nohejbalisti na turnaji v partnerskom Hradišti.

Za MUDr. Jánom Šoltésom

Prednádávnom sa občania našej obce, ale aj širšieho okolia, rozlúčili v Dome smútku v Klenovci s dlhoročným všeobecným lekárom pre dospelých v Klenovci, ktorý náhle a nečakane zomrel 17. augusta. Doktor Ján Šoltés pracoval ako všeobecný lekár v našej obci 32 rokov. Dlhé roky bol jediným všeobecným lekárom v obci, ktorý postupne poskytoval zdravotnú starostlivosť okrem občanov obce aj rôznym inštitúciám a organizáciám, ako napr. Domov dôchodcov v Klenovci, OO PZ v Hnúšti a pod.. Bol uznávaným lekárom pre svoju odbornú spôsobilosť, ako aj lekárom s ľudským prívetivým prístupom ku svojim pacientom. Počas dlhého pôsobenia v našej obci ku svojim pacientom nadobudol blízky vzťah, bol pre nich lekárom nielen počas pracovnej doby, ale aj po nej, často aj v sobotu, dokonca v nedeľu bol ochotný v čase potreby ich navštíviť. Takéto skúsenosti som

mal s ním aj ja a moja rodina. Stal sa pre nich typickým rodinným lekárom. S pribúdajúcim vekom a isto aj so zhoršujúcim sa zdravotným stavom (ktorý však na sebe nedal poznať) mu isto čoraz ťažšie bolo zvládnuť zodpovedné povinnosti, ktoré na neho náročné povolanie kladlo. Napriek dovŕšeniu dôchodkového veku a možnosti ísť na zaslúžený odpočinok, pracoval v podstate do posledných chvíľ svojho života a plnil si svoje lekárske povinnosti tak, ako mu to jeho lekárska Hipokratova prísaha prikazovala.

Za jeho celoživotnú záslužnú prácu pri zabezpečovaní zdravia občanov našej obce, v mene jeho bývalých pacientov, ale aj v mene svojim, mu aj touto cestou vyjadrujem poďakovanie, hlbokú úľutu nad jeho náhlým odchodom a úprimnú sústrasť jeho najbližším príbuzným.

Česť jeho celoživotnej statočnej práci, česť jeho pamiatke!
Slavomír Hruška

Víťazstvo Hnúšte

Jubilejný 20.ročník Memoriálu Pavla Slatinského sa konal 11.júla. Turnaja sa mali zúčastniť štyri mužstvá, no deň pred turnajom sa nám odhlásila Cinobaňa, čo skomplikovalo bezprostrednú organizáciu turnaja. Už sa nám nepodarilo zohnať náhradné mužstvo, tak sa hralo za účasti troch mužstiev systémom každý s každým. Výsledky:

Klenovec - Kokava 2:2 (1:1), na pokutové kopy 2:3. Góly Klenovca M.Bavala a M.Kubinec;

Klenovec - Hnúšťa 2:4 (1:2), góly Klenovca M.Bavala, T.Brndiar; **Hnúšťa - Kokava 7:3 (4:2)**.

Turnaj teda vyhrala Hnúšťa pred Kokavou a Klenovcom. Turnaj prebehol v kludnej atmosfére a verím že potešil aj divákov. Opäť sa žrebowała bohatá tombola, bolo postarané o občerstvenie a popri pečených klobáskach sa podávali aj chutné guláše. Tešíme sa na ďalší ročník.

-jb-

Fotografie Júliusa Kohúta sú z tohtoročného jubilejného 20.ročníka futbalového Memoriálu Pavla Slatinského.

V krátkej letnej prestávke bez prípravných zápasov Opäť nový herný systém

Príprava na novú futbalovú sezónu 2015/2016 bola krátka, bez prípravných zápasov. V prvej triede je 10 mužstiev, hrá sa dvojkoľovo každý s každým. Po odohratí 18 kôl sa tabuľka rozdelí na dve skupiny : o postup budú hrať mužstvá na 1.-5.mieste, o udržanie sa mužstvá na 6.-10.mieste. Hrať sa bude tiež dvojkoľovo, takže každé mužstvo odohrá v sezóne 26 zápasov. Bude to náročné a našim cieľom je dostať sa do prvej skupiny.

Pred sezónou sa nám podarilo do mužstva získať z FK CSM Tisovec Tomáša Brndiara a Lukáša Ulického (obaja prestup), Paľa Bálinta, Lukáša Bálinta a Patrika Brndiara (hostovanie). Z Pohronskej Polhory prišiel na prestup Milan Boháčik, z Veľkých Teriakoviec Marek Kučerák. Z FK Iskra Hnúšťa prišli na hostovanie Denis Ištók, Peter Plášťik a Marek Mihál. Odišiel iba Miroslav Kubinec do Tisovca. Doterajšie výsledky futbalistov TJ Družstevník Klenovec v I.triede oblastných majstrovstiev sezóny 2015-2016:

1.kolo - 2.august: Klenovec - Radnovce 1:4 (1:1), sezónu sme začali brilantne: už v 2.minúte skóroval Pavol Bálint, viedli sme 1:0. „Zázrak“

trval len štyri minúty..... Od 6.minúty totiž skórovali už len hostia, ktorí záverečné dva góly pridali v poslednej desaťminútovke pri našom „vabanku“. Zápas sledovalo 145 divákov.

2.kolo - 9.august: Lubeník - Klenovec 1:1 (0:0), domáci sa ujali vedenia po hodine hry gólom skúseného Levického zo štandardnej situácie. Štyri minúty pred koncom vyrovnal Viktor Vince krásnymi nožničkami.

3.kolo - 16.august: Klenovec - Gemer 7:0 (6:0), v 20.minúte zápasu bol stále ešte bezgólový stav, potom sa však roztrhlo povestné vreco s gólmi. Trikrát skóroval Tomáš Brndiar, dvakrát Pavol Bálint, po jednom góle pridali Lukáš Ulický a Tomáš Hlôška. Vysoké

víťazstvo sledovalo 122 divákov.

4.kolo - 22.august: Jelšava - Klenovec 1:0 (0:0), o víťazstve domáca rozhodol premenený pokutový kop Fandáka zo 49.minúty.

5.kolo - 30.august: Klenovec - Sirk 1:1 (0:0), pred návštevou 140 divákov sme šli v 62.minúte do vedenia zásluhou Tomáša Medveda, hostia vyrovnali tri minúty pred koncom zásluhou Sendreia.

Sezónu sme teda nezačali najlepšie, no verím že v ďalších zápasoch zabojujeme a ukážeme našu kvalitu. Mužstvo trénuje pod vedením Mareka Medveda, ktorý je aj predsedom futbalového klubu.

Začiatkom školského roka sa začína súťaž žiakov. Naši chlapci hrajú v skupine „B“, kde ich súpermi budú: Veľký Blh, Muráň, Gemer, Jelšava.

Chcel by som popriať obom našim družstvám úspešnú sezónu, dobré výsledky a aby nás obchádzali zranenia. Zároveň ďakujem obci Klenovec za podporu nášho klubu, bez ktorej by nebolo možné fungovať na tejto úrovni.

Ján Brndiar
manažér FK Družstevník Klenovec

1. Muráň	5	4	1	0	13:1	13
2. Ožďany	5	3	0	2	11:5	9
3. Jelšava	5	3	0	2	10:10	9
4. Sirk	5	2	2	1	9:10	8
5. Radnovce	5	2	1	2	7:6	7
6. Revúčka	5	2	1	2	7:10	7
7. Gemer	5	2	0	3	9:12	6
8. Klenovec	5	1	2	2	10:7	5
9. Veľký Blh	5	1	1	3	5:13	4
10. Lubeník	5	0	2	3	3:10	2

Jubilejný 20. Memoriál Pavla Slatinského

Futbal v Klenovci v posledných dvoch rokoch akoby chytil druhý dych. Mužstvo dospelých po prepade na samé futbalové dno postúpilo do 1. triedy oblastnej súťaže, kde v minulej sezóne pokračovalo v úspešnom ťažení, dlho atakovalo špicu tabuľky a nakoniec skončilo v jej hornej časti. Podobne novovytvorené družstvo žiakov po prvej sezóne, kde vysoko prehrávalo so všetkými súpermi, v minulej sezóne už zaknihovalo aj prvé víťazstvá, čo isto povzbudí chlapcov do ďalšieho zlepšovania svojich výkonov.

Po ročnej prestávke sa vlni počas letnej futbalovej prestávky podarilo úspešne zorganizovať už 19. ročník futbalového turnaja na počesť Pavla Slatinského - Memoriál P. Slatinského. A tento rok sa 11. júla uskutočnil už jubilejný 20. ročník tohto memoriálu, ktorý sa, žiaľ, nie veľmi vydaril. Pri jeho organizovaní sa vyskytlo niekoľko nedostatkov, ktoré isto ovplyvnili kvalitu aj návštevnosť fanúšikov na turnaji. Pri zabezpečovaní účastníkov turnaja okrem susedných

družstiev z Hnúšte a Kokavy chýbal aspoň jeden atraktívnejší súper, ktorý by zabezpečil vyššiu kvalitu a prilákal viac fanúšikov. Tiež voľba konania turnaja na sobotu nebola veľmi šťastná, pretože naši občania sa v sobotu venujú väčšinou rôznym prácam, ktoré nestíhajú počas týždňa a sú zvyknutí na futbal chodiť v nedeľu, počas voľna. Pri propagácii turnaja na Infokanáli KT chýbal údaj o vstupnom (celodennom, pol dňa, deti, dôchodcovia), čo je dosť podstatná vec pri rozhodovaní o účasti pre mnohých návštevníkov a takýto údaj nesmie chýbať na žiadnej akcii. Najväčšie zlyhanie sa však prejavilo v deň turnaja, keď len dopoludnia bolo miestnym rozhlasom oznámené, že jeden z účastníkov turnaja (Cinobaňa) sa nedostavil, a preto sa turnaj uskutočnil len v popoludňajších hodinách za účasti troch mužstiev. To iste ovplyvnilo návštevnosť, ale aj kvalitu turnaja, pretože mužstvá museli hrať systémom každý s každým, čo si vyžiadalo prestávky na oddych medzi jednotlivými zápasmi.

Tu sa isto najviac prejavila určitá organizačná chyba, čo malo vplyv na celkový dojem z turnaja. O celkove slabšom zvládnutí podujatia nakoniec svedčí aj fakt, že doteraz neboli na Infokanáli KT zverejnené výsledky turnaja, hoci po iné roky tomu vždy tak bolo s podávaním sponzorom a pod. Je to na škodu veci, lebo aspoň zverejnenie výsledkov by si zaslúžili futbalisti, ktorí napriek nedostatkom v organizácii turnaja na ihrisku bojovali, ale aj mnohí priaznivci futbalu v Klenovci, ktorí pre rôzne príčiny sa turnaja nemohli zúčastniť (zdravotné, pracovné, rodinné), ale o futbal v obci sa zaujímajú a boli zvedaví na výsledky turnaja.

Treba len veriť, že organizátori podujatia sa z týchto chýb poučia a v organizovaní memoriálu budú pokračovať tak, aby v budúcnosti poskytoval pre futbalovú verejnosť kvalitný futbalový zážitok a nielen dobrý guláš a tekuté občerstvenie.

Slavomír Hruška

Klenovské noviny

www.klenovec.sk/kultura/klenovske-noviny

Vydáva obec Klenovec. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad, Námestie Karola Salvu 1, 980 55 Klenovec, IČO: 00318350, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Redakčná rada: Ing. Edita Bartová (predsedníčka), Richard Bálint, Milada Kochanová, Ing. Anna Germanová, Mgr. Zlata Kochanová, Mgr. Július Molitoris. Reg. číslo MK SR: EV 1890/08. ISSN1339-1976.